

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

V. NÉMETH ZSOLT

környezetügyért, agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős államtitkár

Iktatószám: KfF-1144/1/2016.

Ügyintéző: Fieder Ildikó
Telefonszám: +36-1-795-9190
E-mail: ildiko.fieder@fm.gov.hu

Szabadkai Andrea
elnök asszony
részére

Kisléptékű Termékelőállítók és Szolgáltatók
Országos Érdekképviseletének Egyesülete

Órbottyán
Kossuth L. utca 19.
2162

Tárgy: tájékoztatás a kisléptékű, helyi termék előállítással, valamint hulladékgazdálkodással összefüggő szakmai anyaggal kapcsolatban

Tisztelt Elnök Asszony!

A 2016. június 23-án kelt levelét, amelyben a kisléptékű, helyi termék előállítás és hulladék megelőzés érdekében összeállított szakmai anyaggal kapcsolatos álláspontunkat kéri, köszönettel megkaptam. A megkeresésére vonatkozóan – a szakmai anyag tagoltságának sorrendjében – az alábbiakról tájékoztatom:

I. Hulladékgazdálkodás

1. „Hulladék megelőzés, hulladék státusz meghatározásának szükségessége”

A megkeresésében úgy fogalmaz, hogy a rendezvényen részt vevők szerint a jelenlegi hulladék fogalom nem segíti a hulladékgazdálkodást hatékonyan, annak ellenére, hogy az az Európai Unió szabályaival összhangban van. Megítélésük szerint – a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelvében (a továbbiakban: hulladék keretirányelv) szereplő – „hulladék” definíció nem megfelelő, mert a meghatározásban szereplő „megválnak” kifejezés a hazai napi gyakorlattal nem egyeztethető össze.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 2. § (1) 23. pontja szerint: „hulladék: bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles;”.

A hulladék keretirányelv és Ht. által használt fenti hulladékfogalom több évtizedes szabályozási múltra tekint vissza.

A hatályos fogalom meghatározás látszólag valóban sok kérdést vet fel, nem csak az Önök által említett „megválnak” szó megfogalmazása, de a „megválni szándékozik” vagy „megválni köteles” szófordulatok tekintetében is. A több évtizedes szabályozási múlthoz kapcsolódó európai bírósági ítéleteket a COM(2007) 59 számú, hulladékról és melléktermékekről szóló bizottsági Közlemény összegezte, amelyet a keretirányelv kidolgozásakor figyelembe vettek.

Megítélésünk szerint tehát látszólagos ellentmondás az, ha a közösségi jognak megfelelő egy fogalom, azonban a magyar joggyakorlat nehezen tartja alkalmazhatónak. Ebben az esetben a magyar joggyakorlatot kell úgy átalakítani, hogy az egyszerre feleljen meg a jogalkotó és a jogalkalmazó elvárásainak egyaránt.

A hulladék fogalom meghatározásakor rendkívül sok élethelyzetet kell szabályozni. Könnyen belátható, hogy míg egy anyag valaki számára hulladék, addig más még hasznosnak tartja azt. A megítélés függhet akár a birtokos anyagi helyzetétől is. Az is egyértelmű, hogy egy harmadik vagy negyedik személy teljesen eltérő véleményt is alkothat a kérdésről. Mindezek jelentik a hulladék fogalom szubjektív elemeit. Ezzel párhuzamos a fogalom objektív eleme, ha egy tárgy vagy anyag már nyilvánvalóan hulladékká vált, (pl. települési vegyes hulladék) akkor attól meg kell válni.

A fentiek alapján a Ht.-ben foglalt hulladék definíciót megítélésünk szerint szükségtelen tovább pontosítani, vagy átalakítani.

Tájékoztatom továbbá, hogy az Európai Bizottság 2015. december 2-án jelentette meg az új, ambiciózus célokat megfogalmazó csomagját, amely a körforgásos gazdaság elérésének ösztönzésére irányul. A csomag tartalmazza többek között a hulladékgazdálkodással összefüggő hat, európai uniós irányelv módosító javaslatát is. A jogszabály módosító javaslatok között – többek között - szerepel a hulladék keretirányelv módosítása is, amely a fogalomrendszer felülvizsgálatát szintén magában foglalja. Ennek megfelelően az irányelvek felülvizsgálata során az Európai Parlament és a Bizottság egyeztet azzal kapcsolatban, hogy a szóban forgó definíció módosítása szükséges-e és ha igen, hogyan lehet pozitív irányban változtatni azt. A beadványban szereplő szakmai fórum javaslatában említett hulladék státusz, valamint a melléktermék kérdéskörét a Bizottság javaslatcsomagjának megjelenése óta a tagországok tanácsi munkacsoport keretei között szintén részletesen tárgyalják. Az uniós szintű jogalkotási folyamat véglegesítése 2017-ben várható, ezt követően szükséges a véglegesített rendelkezéseket – köztük az értelmező rendelkezéseket – a tagországoknak saját jogrendjükbe átültetni.

2. „Készüljenek el differenciált módon a megelőzéssel kapcsolatos rendeletek (betétdíj, újrahasználat szabályozása, életciklus elemzésen alapuló szabályai, stb.)”

A hazai betétdíjas szabályozás évtizedes múltú, esetleges bővítésére alapos szakmapolitikai előkészítés után kerülhetne sor. A kötelező betétdíj rendszer hazai kialakításának lehetőségét 2015-ben a szaktárca, valamint a Kormány megvizsgálta, amely arra az eredményre vezetett, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben a kötelező betétdíj rendszer bevezetésével járó költségek a kapott környezetvédelmi haszonhoz képest kiemelkedően magasak.

A Bizottság 2013/179/EU számú (2013. április 9.), a termékek és a szervezetek életciklus-alapú környezeti teljesítményének mérésére és ismertetésére szolgáló egységes módszerek alkalmazásáról szóló ajánlása segítséget nyújthat az életciklus alapú szabályozás megalkotásához. Megjegyzendő azonban, hogy még egy EU tagállamban sem hoztak jogszabályt a területet illetően.

Az újrahasználat kapcsán egyet kell érteni azzal, hogy az újrahasználati központok terjedését segítené egy jogszabály megalkotására.

Az 1.2. ponthoz fűzött javaslat szerint az újrahasználati központok kapcsán érdemes civil partnerségben, mellékátvételi pontokban vagy lerakás napján utcai konténerekben gondolkodni. Amennyiben például egy használati tárgy (pl. használt bútor) még nem hulladék, abban az esetben nincs akadálya annak, hogy egy civil partner azt átvegye és eljuttassa további használatra. Attól függetlenül, hogy egy tárgy az átadáskor a használatra pillanatnyilag nem alkalmas, még nem feltétlenül szükséges hulladéknak tekinteni. Ha tehát egy civil partner úgy vesz át egy háztartási berendezést, hogy az átadója szerint az javítható és azt terméként, további használatra adja át, akkor azt nem kell hulladéknak tekinteni. Mindezeknek fényében elmondható, hogy a civil szervezetek a használt, de működőképes, vagy ún. kishibás javítható tárgyak újrahasználatának elősegítésével, használt cikk kereskedelmével a hatályos jogszabályok alapján foglalkozhatnak hulladékgazdálkodási engedély nélkül is. Tekintve, hogy a tevékenységet nem hulladékkal végzik, ahhoz nem szükséges hulladékkezelési engedély.

3. „Újrahasználat jogszabályi szabályozásának megteremtése (pl. EoW kidolgozása, de differenciált módon gondolva a kislépték arányosításra)”

Az újahasználat területén javasolják megkeresésükben a szabályozás olyan irányban történő átalakítását, amely szerint egy adott tárgy használati funkciójának az eredetihez képest történő megváltozása is újrahasználatnak minősülhessen. A szakmai fórum javaslataiban említett példa szerint tehát ugyancsak lakossági fogyasztáshoz, használathoz kapcsolódó marad a tárgy funkciója, ha a farmernadrágból ajándéktárgyat készítenek. Hagyományosan egy családi gazdaságban egy anyagot többször felhasználnak. A beadványban ismertetett példa szerinti tevékenység erre a régi helyes gyakorlatra vezethető vissza. Véleményem szerint tehát nem szükséges ilyen irányú

jogszabályalkotás, tekintve, hogy az jelentősen megnövelné a hatósági feladatok számát, és az ügyfelek számára is egy indokolatlan terhet eredményezne.

A hatályos jogszabályok alapján – az újrahasználat fogalmát helyesen értelmezve – nincs szükség speciális EoW kritérium megalkotására. A fentiek alapján a tevékenység ugyanis külön engedélyezési eljárás nélkül is végezhető, ha a funkcióváltás látszólagos, azaz a használat ugyanúgy a lakossági szükségletek kielégítés szolgálja, mint a tárgy eredeti funkciója.

4. „Tagállami szinten meg kell alkotni (erre jogszabályi lehetőség van) a kapcsolatos jogszabályokat a hulladékstátusz megszüntetésének, megelőzésének feltételeiről termékcsoportonként, differenciált módon”

A hulladék keretirányelv 6. cikk (1) bekezdése általánosságban megfogalmazza, hogy egy adott hulladék mely esetekben szűnik meg hulladék lenni. Ugyanakkor a szinte teljes közösségi joganyagot érintő, körforgásos gazdaság elnevezésű, közösségi szintű hulladékgazdálkodási módosító jogszabálycsomag előkészítése során egyértelművé vált, hogy az EoW szabályozás nemzeti szintű megalkotása tekintetében a tagállamok többsége gondokkal küzd. A közösségi rendeletek megalkotása késik, vagy elmarad, a tagállami szabályozások esetlegesek és rendkívül kevés van belőlük. Nyilvánvaló, hogy nem lehetséges valamennyi hulladékból készülő termékre EoW rendeletet alkotni, és az is, hogy ezek a rendeletek elsősorban nem a megkereső szerinti ügyfélkör tevékenységét könnyítenék meg. Kiemelendő azonban, hogy Magyarország a tagállami szabályozás kialakítása tekintetében nem marad el a többi tagországtól. Sajnálatos viszont, hogy az európai uniós rendeletek a papír, biohulladék és a műanyag hulladékáramok vonatkozásában nem születtek még meg, ugyanis ezek jelentősen csökkentenék a hulladékstátusz megszűnésével összefüggő nehézségeket. A tagállami rendeletek jellemzően a gipszszel, a gumiabroncs építőipari felhasználásával, a biogáz-telepek kimenő anyagaival foglalkoznak.

A keretirányelv vonatkozó pontja hazai jogrendjébe történő átültetésének eredményeként a Ht. 9.§ (1) bekezdése, valamint a 88. § 29. pontja lehetőséget biztosít a hulladékstátusz megszüntetésére vonatkozó részletes kritériumok rendeletben történő meghatározására. A beadványban foglaltakkal egyetértve valóban szükségesnek látjuk a hulladékstátusz megszüntetésére vonatkozó jogszabályok megalkotását, ezért törekszünk a legjelentősebb hulladékáramok területén ezek mielőbbi megvalósítására. Jelenleg az építési és bontási hulladék hazai EoW rendelet megalkotása van folyamatban.

5. „A hulladékgazdálkodási szabályozás állapítson meg kivételes, egyszerűsített szabályokat a kisléptékű előállítók, gazdasági tevékenységet folytatók számára (differenciálás)”

A hulladék keretirányelv lehetőséget ad arra, hogy egy tevékenység engedély nélkül is folytatható legyen abban az esetben, ha a jogszabály tartalmazza a legfontosabb

paramétereket. Nyilvánvaló, hogy ez a szóba jöhető tevékenységeknek csak egy kis részét tudja lefedni, ezért szakmai célkitűzésünk az eljárások radikális egyszerűsítése.

A szaktárca középtávú tervei között szerepel az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer második ütemű fejlesztése (OKIR-II), melynek keretében egy egyszerűsített elektronikus regisztrációs felületet alakítunk majd ki, amely elősegíti az ügyintézését. Az OKIR II fejlesztéssel a szabályok további részletezése (bonyolítása) helyett – a jellemzően kistevékenységekre – egy egyszerű hatósági protokoll bevezetése a cél.

Amennyiben a szaktárca OKIR-II fejlesztéséhez kapcsolódó terve megvalósul, úgy az feltehetőleg erre a problémára is választ ad.

6. „Környezetvédelmi termékdíj”

Az összefoglaló 6. pontjában ismerteti a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény (a továbbiakban: Ktdt.) mezőgazdasági termelők általános termékdíj-fizetésére vonatkozó állásfoglalás kérését. Az Egyesület egyrészt javasolja a kézműipari tevékenység keretében előállított csomagolásra is használható termékek kivételként történő kezelését, másrészt abban kér állásfoglalást, hogy a feldolgozott mezőgazdasági termékek (lekvár, bor, stb.) csomagolása során is igénybe vehető-e az általános termékdíj-fizetés.

A kézműipari tevékenység keretében előállított népművészeti kerámiatermékeket, faragott vagy festett fából készült dobozokat még akkor sem a csomagolószerkecs vámtarifaszáma alá kell osztályozni, ha azok alkalmasak csomagolás létrehozására, mert a termékek lényeges jellegét nem a csomagolás, hanem a kézműves tevékenység keretében létrehozott kulturális jelleg adja. A helyes vámtarifaszám alá osztályozott termékek esetében nem merül fel a termékdíj-kötelezettség, mert a nem csomagolószerkecs vámtarifaszámait a Ktdt. 1. melléklete nem tartalmazza. Például a fából készült díszműáru a 4420 vámtarifaszám alá tartozik, mely vámtarifaszám nem található meg a Ktdt. 1. mellékletében.

A mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozóra, vállalkozásra is kiterjed a termékdíj-kötelezettség, ha mint az ellátási lánc első szereplője termékdíjköteles terméket hoz forgalomba vagy használ fel saját célra. A mezőgazdasági termelőnek csak a mezőgazdasági tevékenysége során keletkezett termékdíj-kötelezettsége bír jelentőséggel a termékdíj-átalány szerinti szabályok alkalmazásánál. A termékdíj-átalány hatálya alá bejelentkezett mezőgazdasági termelő a csomagolószerkecs annak gyártójától vagy kereskedőjétől termékdíj felszámítása nélkül tudja beszerezni, mivel a nyilatkozatadás jogintézménye ezt lehetővé teszi számára. Feltétel, hogy a termékdíj-átalány fizetésére jogosult mezőgazdasági termelő belföldi vevői státusza alapján a csomagolószerkecs csomagolás előállítására használja fel és nyilatkozatot adjon a csomagolószerkecs kötelezettjének. Ezen nyilatkozat befogadásával a kötelezettnek a Ktdt. 3. § (6) bekezdés a) pontja szerint nem kell megfizetnie a termékdíjat, és a termékdíj-

átalány fizetésére jogosult mezőgazdasági termelő a csomagolószeret jogszerűen csomagolásra használja fel.

A mezőgazdasági termelő kötelezett a termékdíj-átalány hatálya alá az alábbi feltételekkel jelentkezhet be:

1. mezőgazdasági termelő fogalmi szintű meghatározása a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben található meg: „olyan természetes vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek olyan csoportja – tekintet nélkül az ilyen csoportnak vagy tagjainak a nemzeti jog szerinti jogállására – akinek, illetve amelynek a mezőgazdasági üzeme az EUSZ-nek az EUMSZ 349. és 355. cikkével együtt értelmezett 52. cikkében meghatározottak szerint a Szerződések területi hatálya alá tartozik, és aki, illetve amely mezőgazdasági tevékenységet folytat”;
2. az a mezőgazdasági termelő, aki a 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti mezőgazdasági tevékenységet végez, ami nem más, mint:
 - i. mezőgazdasági termékek termelése, tenyésztése vagy termesztése, ideértve a betakarítást, a fejtést, az állattenyésztést és a mezőgazdasági célból történő állattartást, vagy
 - ii. egy mezőgazdasági terület olyan állapotban tartása, hogy az a tagállamok által – a Bizottság által létrehozott keret alapján megállapított kritériumok alapján a szokásos mezőgazdasági módszereken és gépeken túlmutató előkészítés nélkül alkalmas legyen legeltetésre vagy növénytermesztésre, vagy
 - iii. a tagállamok által meghatározott minimumtevékenységek elvégzése a természetes módon legeltetésre vagy növénytermesztésre alkalmas állapotban tartott mezőgazdasági területeken;
3. a mezőgazdasági termelőnek, a mezőgazdasági tevékenysége során „mezőgazdasági terméket” kell előállítania, ami a 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint „a Szerződések I. mellékletében felsorolt termékek a halásznemű kivételével, valamint a gyapot;”. Az említett Szerződés I. melléklete (az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 38. cikkében hivatkozott lista) jelen levellem mellékletét képezi.

A fentiek alapján megállapítható, hogy általában a mezőgazdasági alaptermékek előállítása és az első feldolgozási szintig történő megmunkálás során létrejött termék tekinthető mezőgazdasági termék előállításnak. A megküldött szakmai anyagban konkrétan nevesített lekvár és bor előállítója jogosult e termékek csomagolását alkotó termékdíjköteles csomagolószerre a mezőgazdasági termelő általános termékdíját

alkalmazni, mert a lekvár (2007 vtsz., a 20. Árucsoport része) és a bor (2205, 2207 vtsz.) vámtarifaszámait a Szerződés I. melléklete tartalmazza.

II. Állati Melléktermék

7. „Nyírt gyapjú és állati szőr marginális, közösségi hagyományőrző felhasználásának könnyítése – egyéb módszerként a hagyományos házi kezelés elfogadásával”

A levélben a gyapjú 3. kategóriába történő besorolása, a lehetséges feldolgozás módjának megjelölése, valamint végpontjának megállapítása helyes.

A javaslatban leírt - szakkörök és kézművesek esetében alkalmazandó - mennyiségi derogáció az Unió jogszabályok alapján nem lehetséges. Azonban ezekben az esetekben a levélben kifejtett engedélyezés nem szükséges, a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1069/2009/EK rendelet 23. cikke alapján elégséges a nyilvántartásba vétel (regisztráció). A szakkör vagy a kézműves az illetékes kormányhivatalhoz fordulhat a nyilvántartásba vételi kérelmével, amelynek elbírálása helyi szinten történik. Azonban nagyon fontos, hogy minden esetben csatolni szükséges a gyapjú kezelés technológiájának leírását, mivel a kezelési eljárásnak biztosítania kell, hogy az anyag ne jelentsen köz- és állategészségügyi veszélyt.

8. „Élelmiszer – Kozmetikum”

Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 178/2002/EK rendelet 2. cikk e) pontja értelmében a kozmetikai termékek nem minősülnek élelmiszernek, ennél fogva nem tartoznak az élelmiszerjog hatálya alá. A kozmetikai termékekről szóló 1223/2009/EK rendelet értelmében a szappan kozmetikai terméknek minősül, a tevékenység végzését illetően a kozmetikai termékekre vonatkozó jogszabályok az irányadók.

Az előírt képesítésre az egyes ipari és kereskedelmi tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítésekről szóló a 21/2010. (V. 14.) NFGM rendelet vonatkozik, amely módosításának megindítását az illetékes tárcánál lehet kérelmezni.

A Földművelésügyi Minisztérium sem a 1223/2009/EK rendelet, sem pedig a 21/2010. (V. 14.) NFGM rendelet vonatkozásában nem rendelkezik hatáskörrel.

9. „Élelmiszerhulladék...”

Az élelmiszer-hulladék az éttermekben, vendéglátó-ipari egységekben és konyhákon – a központi konyhákat és a háztartások konyháit is beleértve – keletkező valamennyi élelmiszer-hulladék, beleértve a használt sütőolajat. Élelmiszer-hulladék hatósági felügyeletével – a felhasználási célt tekintve – két hatóság, a környezetvédelmi és az

élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság foglalkozik. Fontos megjegyezni, hogy az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság hatáskörébe élelmiszerhulladék csak akkor tartozik ha:

- 1) Nemzetközi forgalomból, nemzetközi viszonylatban működő közlekedési eszközről származik.
- 2) Állati takarmányozásra szánják.
- 3) Nyomással történő sterilizálással való feldolgozásra, vagy biogáz vagy komposztáló üzemben történő felhasználásra szánják.

Minden más felhasználási cél esetében (pl. használt sütőolaj biodízel előállításra történő felhasználási szándéka) a feltételek megszabása a környezetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, az élelmiszerhulladékot a vonatkozó környezetvédelmi jogszabályok szerint kell összegyűjteni, szállítani és ártalmatlanítani.

Az élelmiszerhulladékok felhasználásának területe uniós és nemzeti jogszabályok által egyaránt jól szabályozott, és kijelenthető, hogy a jogszabályok megfelelő háttérrel biztosítanak az élelmiszerhulladékok fenntartható felhasználásához.

A vonatkozó jogszabályok tükrözik azt a célt, hogy a köz- és állategészségügyi kockázatok megelőzése és szem előtt tartása mellett az élelmiszerhulladékok gazdaságos módon kerüljenek hasznosításra.

Lehetőség van tehát ezen anyagoknak a megfelelő jogszabályi keretek betartása mellett például takarmányként vagy biogáz-és komposztáló üzemekben való hasznosítására, ezáltal szerves trágya és talajjavító szer előállítására.

Helyes az a megállapítás, hogy a kevert moslék több kockázati pontot is rejt magában. Az élelmiszerhulladék feletetésének járványügyi kockázata igen magas, az élelmiszerhulladék gazdasági haszonállatokkal történő etetésének tilalma állategészségügyi szakmai okokra vezethető vissza. Az élő állatok mellett az egyik legfontosabb fertőzőkövetítő anyag az élelmiszerhulladék, mely az elmúlt évtizedekben igazoltan oka volt például afrikai sertéspestis, klasszikus sertéspestis, ragadós száj- és körömfájás járványok behurcolásában és közvetítésében. Az állati eredetű melléktermékekre vonatkozó EU-s és hazai jogszabályok olyan „élelmiszerhulladékokról” rendelkeznek, ami állati eredetű anyagot tartalmaz, ezen rendeletek alapján elméletileg a csak növényi alapanyagokból származó (sem hús, zsír, tej, tojás, stb. eredetű élelmiszer-alapanyagot nem tartalmazó) ételmaradványok feletetése lehetséges volna. Azonban ezek szétválasztása az állati eredetű ételektől, ételmaradékoktól problémás, annak ellenőrzése pedig, hogy a moslékba tényleg nem került-e állati eredetű anyag, egyenesen lehetetlen lenne. A tisztán növényi eredetű élelmiszerhulladék feletetése kizárólag akkor valósulhatna meg, ha az olyan konyhákról származna, ahol külön helyiségben dolgoznák fel az állati és külön a növényi eredetű alapanyagokat a keveredés megakadályozása miatt. Amennyiben a növényi eredetű élelmiszerhulladék állati eredetű anyagokkal is keveredik, a keveréket a magasabb

kockázatú összetevőkre vonatkozó szabályok szerint kell kezelni, vagyis az állati eredetű melléktermékekre vonatkozó szabályok érvényesek.

Itt említem meg, hogy vannak olyan takarmány-alapanyagok, amelyek haszonállatok takarmányozására felhasználhatók, és az élelmiszeripari feldolgozásból származnak. Ezek lehetnek csak növényi eredetűek (gyümölcshéjak, pékáru), lehetnek állati eredetűek (tejipari takarmány-alapanyagok, irók, savók, stb.), és lehetnek vegyes termékek (tésztagyári takarmány-alapanyagok, ostyák, fagylalttölcsér, sajtos pékáru, fagylaltból, jégkrémből származó alapanyagok, stb.).

A ki nem szolgált ételmaradék gyűjtésével és a szociális segítézésbe történő csatornázásával kapcsolatban megjegyzem, hogy a vendéglátás és étkeztetés jó higiéniai útmutatója jelenleg is tartalmaz iránymutatást például a rendezvényeken megmaradt ételek karitatív célú felhasználására.

A megmaradt élelmiszerek karitatív célú felhasználása élelmiszer-vállalkozásnak minősül, az azt végző felelős az ételek biztonságosságáért. A tevékenység végzéséhez a járási hivatal külön engedélye szükséges. Legfontosabb szempont, hogy csak és kizárólag élelmiszerbiztonsági szempontból megfelelő ételt szabad karitatív célra felhasználni. Fontos figyelembe venni a fogyasztók érzékenységét, „esendőségét” is, mert egészségi állapotában sérülékeny, beteg, kisgyermek, idős ember, és a legyengült immunállapotúak esetében fokozott körültekintés szükséges, az ő esetleges, élelmiszerrel közvetített megbetegedésükhöz kevesebb káros anyag, kevesebb mikroba szervezetbe jutása is végzetes következményekkel járhat.

Az „**Adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése**” című javaslattal kapcsolatban elmondható, hogy ezek a rendszerek valóban fejlesztésre, pontosabban kiépítésre szorulnak, azonban az erre irányuló munka az FM kezdeményezésére, a Bizottság „FUSIONS útmutatója” alapján, többek között a Központi Statisztikai Hivatal és az Agrárgazdasági Kutató Intézet bevonásával jelenleg is zajlik.

A lakossági tudatosság növelését az élelmiszerpazarlás ellen az FM és a Magyar Élelmiszerbank Egyesület által közösen, számos érintett gazdasági szereplő, a hatóság, valamint a tudomány képviselői részvételével létrehozott, az Élelmiszer Érték Fórum is kiemelt jelentőségű feladatként azonosította. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal jelenleg is több olyan projekten dolgozik, amely éppen a lakossági szemléletformálást hivatott elősegíteni, kifejezetten azzal a céllal, hogy csökkenjen a lakossági élelmiszerpazarlás.

„Egyértelmű termékcímkézés a fogyaszthatósági idővel kapcsolatban (fogyaszthatósági idő/lejárat idő)”: az Európai Unióban az élelmiszerek dátumjelölésére vonatkozóan kétféle olyan jelölés létezik, amelyek jogilag definiáltak, ezek a minőség-megőrzési idő, valamint a fogyaszthatósági idő. Míg a minőség-megőrzési idő esetében alapvetően a lejárat után is biztonságosnak tekinthetők az élelmiszerek, legalábbis az uniós jog nem tekinti élelmiszerbiztonsági paraméternek ezen dátumnak a lejártát, addig

a fogyaszthatósági idő lejáratát után egy élelmiszer nem tekinthető biztonságosnak. A két dátumjelölés közötti különbségre, valamint a hatályos dátumjelölési formátumokra korábban számos tájékoztató anyag készült, és került publikálásra, azonban amennyiben ezen ismeretek tekintetében továbbra is nagyfokú bizonytalanság tapasztalható a vásárlók körében, úgy természetesen további intézkedésekre van szükség.

A szociális innovációkkal kapcsolatban elmondható, hogy az FM szoros együttműködésben van a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, valamint a külföldi jó gyakorlatok tanulmányozását is végezzük, egyebek mellett az Európai Bizottság Élelmiszer-hulladék élelmiszer-veszteség szakértői munkacsoporti ülésének keretében a tagállamok által megosztott tapasztalatokra és jó gyakorlatokra építve.

A nemzetközi jó példaként bemutatott Mission Australia nem foglalkozik élelmiszer adományokkal (nem véletlenül), továbbá a Foodbank csak biztonságos élelmiszereket gyűjt és oszt ki, azonban ezek felesleges élelmiszerek, nem élelmiszer-hulladékok. Tartós élelmiszerek gyűjtésével és kiosztásával hazánkban is több segélyszervezet foglalkozik, de adott esetben hűtést igénylő termékek átvételére is van lehetőség, a Magyar Élelmiszerbank egyesület budapesti központja például jelentős hűtőtároló kapacitásokkal is rendelkezik. Minél közelebbi azonban egy termék lejáratát, minél rövidebb a felhasználhatósága, annál komolyabb logisztikai kihívás elé állítja a jótékonyági szervezeteket azok megfelelő időn belül történő szétosztása.

Ami a jogi szabályozást illeti, természetesen folyamatosan vizsgáljuk azokat a jogszabályi előírásokat, amelyek indokolatlan élelmiszerpazarlást generálhatnak, és esetlegesen enyhíteni lehet azokat a biztonság szintjének csökkenése nélkül. Figyelemmel kísértük a francia szabályozás bevezetése körüli vitákat is, ezzel együtt azonban elsősorban nem jogi típusú eszközökre kívánunk támaszkodni az élelmiszerpazarlás visszaszorításában, sokkal inkább a lakossági szemléletformálás eszközével, valamint az előállítók és a kiskereskedelmi vállalkozások egyre erősödő, önkéntességen alapuló adományozási kultúrájának erősítésével (gazdasági ösztönzők bevezetése, pl. társasági adó kedvezmény, stb.) igyekezünk előrelépést tenni.

Kérem a tájékoztatásom szíves elfogadását.

Végül felhívom a figyelmét arra, hogy a jogértelmezés a jogalkalmazó mindenkori feladata és felelőssége. A jogalkotásról szóló törvény, továbbá a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló kormányrendelet alapján a minisztérium állásfoglalás kibocsátására nem jogosult, ezért minisztériumi tájékoztatásokban foglaltakra a környezethasználók és a hatóságok nem hivatkozhatnak, azok nem használhatóak fel peres vagy közigazgatási eljárás során.

Budapest, 2016. augusztus 24.

Üdvözléssel:

V. Németh Zsolt

Melléklet a Kff-1144/1/2016 iktatószámú levélhez

Az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 38. cikkében hivatkozott lista

Árucsoport / vámtarifaszám	Termékcsoport/termékmegnevezés
1. Árucsoport	Élő állatok
2. Árucsoport	Hús és élelmezési célra alkalmas vágási melléktermékek
3. Árucsoport	Halak, rákfélék és puhatestűek
4. Árucsoport	Tejtermékek; madártojások; természetes méz
5. Árucsoport	
05.04	Állati belső részek, hólyag és gyomor (kivéve a halakét), egészben vagy darabokban
05.15	Máshová nem sorolt vagy máshol nem említett állati termék; az 1. árucsoport vagy a 3. árucsoport szerinti, emberi fogyasztásra nem alkalmas élettelen állat
6. Árucsoport	Élő fák és egyéb növények; gumók, gyökerek és hasonlóak; vágott virágok és díszítő lombzat
7. Árucsoport	Élelmezési célra alkalmas zöldségek, gyökerek és gumós gyökerek
8. Árucsoport	Élelmezési célra alkalmas gyümölcs és dió; citrus- és dinnyefélék héja
9. Árucsoport	Kávé, tea és fűszerek, a matétea (09.03 vtsz.) kivételével
10. Árucsoport	Gabonafélék
11. Árucsoport	Malomipari termékek; maláta és keményítő; siker; inulin
12. Árucsoport	Olajos magvak és olajtartalmú gyümölcsök; különféle magvak és gyümölcsök; ipari és gyógynövények; szalma és takarmány
13. Árucsoport	
ex 13.03	Pektin
15. Árucsoport	
15.01	Sertészsír és egyéb kiolvasztott sertészsiradék; kiolvasztott baromfisziradék
15.02	Kiolvasztatlan szarvasmarhafaggyú, juh- vagy kecskefaggyú; ezen zsiradékokból előállított faggyú (beleértve az első lét („premier jus”))
15.03	Sertészsírsztearin, oleosztearin és faggyúsztearin; sertészsírolaj, oleoolaj és faggyúolaj, nem emulgeálva, keverve vagy bármilyen más módon elkészítve
15.04	Halból és tengeri emlősből nyert zsír és olaj, finomítva is
15.07	Folyékony vagy szilárd stabilizált növényi olajok, nyersen, finomítva vagy tisztítva
15.12	Állati vagy növényi zsírok és olajok hidrogénezve, finomítva is, de tovább nem elkészítve
15.13	Margarin, mesterséges zsiradék és más étkezési célra alkalmas feldolgozott zsiradék
15.17	Zsíros anyagok, illetve állati vagy növényi viaszok feldolgozási maradékai

Árucsoport / vámtarifaszám	Termékcsoport/termékmegnevezés
16. Árucsoport	Húsból, halból, rákfélékből vagy puhatestűekből készült termékek
17. Árucsoport	
17.01	Répacukor és nádcukor szilárd állapotban
17.02	Egyéb cukor; cukorszirup; műméz (természetes mézzel keverve is); karamell
17.03	Melasz, fehérítve is
17.05	Ízesített vagy színezett cukor, szirup és melasz, a bármilyen arányban hozzáadott cukrot tartalmazó gyümölcslevek kivételével
18. Árucsoport	
18.01	Kakaóbab egészben vagy törve, nyersen vagy pörkölve
18.02	Kakaóhéj, -hártya, -bőr és kakaóhulladék
20. Árucsoport	Zöldségfélékből, gyümölcsből vagy más növényrészekből előállított készítmények
22. Árucsoport	
22.04	Szőlőmust, erjedésben vagy alkohol hozzáadásától eltérő módon lefojtva
22.05	Friss szőlőből készült bor; szőlőmust alkohol hozzáadásával lefojtva
22.07	Más erjesztett italok (például almabor, körtebor és mézbor)
ex 22.08 ex 22.09	Az e szerződés I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékekből nyert bármilyen erősségű etil-alkohol és szesz, denaturálva is; a likőrök, egyéb szeszesitalok és szeszesitalok előállítására használt összetett alkoholos készítmények („koncentrált kivonatok”) kivételével
22.10	Ecet és ecetpótlók
23. Árucsoport	Az élelmiszeripar melléktermékei; elkészített állati takarmányok
24. Árucsoport	
24.01	Feldolgozatlan dohány, dohányhulladék
45. Árucsoport	
45.01	Természetes parafa, megmunkálatlan, aprított, szemcsézett vagy őrölt parafa; parafahulladék
54. Árucsoport	
54.01	Len, nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva; lenkóc és lenhulladék (beleértve a foszlatott rongyhulladékot is)
57. Árucsoport	
57.01	Kender (Cannabis sativa), nyersen vagy megmunkálva, de nem fonva;